

opusdei.org

Kršćansko je srce ono što vodi prema napretku

Kršćansko srce i društveni napredak. Sjećanje na učenja svetog Josemarije Rad koji je biskup Javier Echevarria, Prelat Opusa Dei, održao na Dan učenja povodom desete obljetnice Harambee, 5.listopada 2012.

17.10.2012.

Kršćansko srce i društveni napredak. Sjećanje na učenja svetog Josemarije

Rad kojeg je biskup Javier Echevarria, Prelat Opusa Dei, održao na Dan učenja povodom desete obljetnice Harambee, 5.listopada 2012.

Dragi prijatelji Harambee-Afrika,

Deseta obljetnica vašeg udruženja vodi nas izravno do sveprisutnog sjećanja na kanonizaciju svetog Josemarije. Dopustite mi da, deset godina nakon toga događaja, započnem jednim činom zahvaljivanja Bogu na ovom pastiru koji je svima primjer. Svojim je herojskim odgovorom na duhovne i ljudske darove koje je primio od Boga omogućio brojne stvari. Jedna od njih jest način na koji tolike tisuće ljudi iz cijeloga svijeta, koji osjećaju potrebu pomagati muškarcima i ženama u zemljama u razvoju, mogu

to i učiniti tako dobro preko vaše organizacije.

Također se želim osobno zahvaliti Bogu za način na koji se pobožnost prema svetom Josemariji proširila po svijetu i za svu pomoć koju je on dao s Neba tijekom ovih deset godina, sve od ceremonije kanonizacije, kada je naš ljubljani Papa Ivan Pavao II nazvao svetog Josemariju „svecem zaštitnikom svakodnevnog života.“

Veliko srce

Sveti Josemaria bio je svećenik velikoga srca, a to se vidi u svemu što je napisao, u njegovim propovijedima, te također i u projektima za pomoć ljudima u potrebi koje je potaknuo tijekom svoga života. Njegovo je učenje još uvijek aktivan izvor inspiracije po cijelom svijetu danas, osobito u Africi, koja je fokus pozornosti ove konferencije.

Mislim da veliki kapacitet kojeg je sveti Josemaria imao za ljubav objašnjava to zašto u brojnim mjestima u svijetu postoje crkve, kapelice, zgrade, ulice i trgovi koji nose njegovo ime. Kongresi i konferencije posvećene su njegovoj poruci o traženju Boga u redovnim životnim prilikama, jednako kao i knjige, filmovi i dokumentarci. Ljudi dolaze u Crkvu kao rezultat upoznavanja svetog Josemarije i njegovog naučavanja. Svakog 26.lipnja, kada Crkva slavi njegovu liturgijsku svetkovinu, primamo vijesti o tisućama Misa održanim u svakom kutku zemaljske kugle. Na tim Misama, žene i muškarci svake nacionalnosti i životnih okruženja mole Boga, po zagovoru svetog Josemarije, da „možemo, po našem svakodnevnom radu, poprimiti obličje Isusa tvoga Sina i gorućom ljubavi služiti djelu otkupljenja“ (Misa svetog Josemarije Escriva, 26.lipanj).

Prvenstvo ljubavi

Kako bi došli do teme našeg današnjeg razgovora, sveti je Josemaria propovijedao da „Čovjek ili društvo koje ne reagira na patnje i nepravdu i ne trudi se ukloniti ih, još je daleko od ljubavi Kristova srca“ (*Susret s Kristom*, 167).

Kada govorim o ljudskome srcu ne govorim samo o osjećajima, a još manje o tjelesnom organu. Kao što je sveti Josemaria često govorio: „Kada govorimo o ljudskom srcu, ne mislimo samo na osjećaje, već na cijelu osobu koja ljubi i ophodi se s drugima. U govornom jeziku, koji Sveto Pismo preuzima da nam rastumači božanske stvari, srce je središte i početak, izraz i prvi razlog misli, riječi i djela. Čovjek vrijedi koliko je vrijedno njegovo srce“ (*Susret s Kristom*, 164).

Kao što nas je Papa Benedikt podsjetio na početku svoje prve

enciklike „‘Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje i Bog u njemu‘ (1 Iv 4:16). Ove riječi prve Ivanove poslanice nevjerojatnom jasnoćom izražavaju samo srce kršćanske vjere: kršćanske slike Boga te slike i sudbine društva koja iz nje proizlazi“ (*Deus Caritas Est*, 1).

Milosrđe, istinska ljubav, u središtu je ne samo kršćanskog života već ljudskog života kao takvoga. Zaista, „Iz činjenice da je Bog Ljubav te da je čovjek nastao po Božjoj slici, možemo shvatiti profinjeni identitet ljudske osobe: naš poziv na ljubav. Čovjek je stvoren da bi volio; njegov život se do kraja ispunjava samo ako se živi u ljubavi“ (Poruka s desetog međunarodnog Forumu mladih, 24.ožujka 2010.). Kao rezultat toga „Čovjek [...] ostaje biće koje nije dovoljno samo sebi, život mu je besmislen ako mu se ne otkrije ljubav, ako ne susretne ljubav, ako je ne iskusi i ne učini svojom, ako sam

u njoj ne sudjeluje” (Ivan Pavao II, Enciklika *Redemptor Hominis*, 10). Te s druge strane: kao ljudska bića, što više rastemo u ljubavi i ispravnom darivanju sebe, to se više sami sebi otkrivamo i više se razvijamo kao ljudi. Tada nas motivira ta želja da dajemo, slobodno, umjesto da zapnemo u tome da želimo sve više i više imati.

Kao što je mislio sveti Josemaria, „Veličina čovjeka leži u njegovoj osobitosti da ljubi, nadilazeći tako ono što je površno i kratkotrajno. (*Susret s Kristom*, 48). Tako da se svatko ne bi trebao ograničiti ta to da stvari *radi*. Naše je djelovanje potpuno u skladu s našom prirodom samo kada su stvari koje radimo učinjene iz ljubavi, pokazuju ljubav i upućuju na ljubav (usp. *Susret s Kristom*, 48). Možemo ići još i dalje te riječima Svetoga Oca naglasiti da „upravo ovaj poziv na ljubav čini čovjeka autentičnom slikom Božjom:

muškarci i žene postaju nalik Bogu toliko da postaju ljudi ljubavi“ (Benedikt XVI, govor sudionicima Crkvene dijecezanske konvencije Rima, 6.lipnja 2005.). Milosrđe, služenje, davanje sebe svojem bližnjemu – ove stvari izraz su temeljnog, nutarnjeg poziva ljudskih bića koja se razvijaju tako što vole i što ih se voli. To je onda ono što trebamo uzeti kao konstantu, vladajuće pravilo svojega ponašanja – vježbanje svih drugih vrlina treba biti oživljeno s ljubavlju koja je veza savršenosti. Zaista, sveti Josemaria govori nam da „živeći milosrđe – Ljubav – živite sve ljudske i nadnaravne vrline koje se zahtijevaju od kršćanina. Te vrline tvore jedinstvo i ne može ih se reducirati na manje. Ne možete imati milosrđe bez pravde, solidarnosti, obiteljske i društvene odgovornosti, siromaštva, radosti, čistoće, prijateljstva...” (*Razgovori*, 62).

Ova se istina odnosi na čitavo čovječanstvo, a osobito na Isusove učenike. Prisjetimo se da, kada ga je pismoznanc upitao koja je prva zapovijed, naš se Gospodin nije ograničio na to da kaže kako je voljeti Boga najveća i prva zapovijed. Nadodao je potrebu za ljubavlju prema bližnjemu kao zapovijed koja je sadržana u prvoj (Mt 22:35-39). Jasno je rekao da nije moguće voljeti Boga bez da se ljubi bližnjega, jer istinska ljubav prema Bogu po naravi uključuje sve ono što voli i Bog, odnosno, ovaj svijet i ljude na njemu. Citirajući misao svetog Maksima Ispovjednika, Benedikt XVI naučava da „se ljubav prema Bogu otkriva u odgovornosti prema drugima“ (*Spe Salvi*, 28). I pokazuje da „oni koji se privuku bliže Bogu ne povlače se od ljudi, već im radije postaju istinski bliski“ (*Deus Caritas Est*, 42).

Nadalje, trebamo naglasiti da naša ljubav prema bližnjemu nije prava

ljubav ako ne volimo Boga.

„Sjedinjeni s Kristom u njegovom posvećenju Ocu, čvrsto se držimo njegove sućuti prema mnoštvu koje plače za pravdom i solidarnosti te poput dobrog Samaritanca iz priče, [mi smo] posvećeni pružanju konkretnih i velikodušnih odgovora.“ (Benedikt XVI, govor pred organizacijama za društvenu pastoralnu skrb, Fatima, Portugal, 13.svibanj 2010.). Ljubav je zahtjevna i uključuje davanje samog sebe, a sve je to moguće zahvaljujući Kristovom potpunom, milosrdnom davanju sebe svima; i on nas traži i ohrabruje da ljude tretiramo onako kako je to on činio (Iv13:34; 15:12).

„Samo ako pokušamo razumjeti skrovitost ljubavi Božje – te ljubavi koja seže do smrti – bit ćemo kadri sasvim se predati za druge, a da nam poteškoće i ravnodušnost ne mogu naškoditi.“ (Sveti Josemaria, *Susret s Kristom*, 98). Iako je u praksi istinsko, radosno milosrđe prema našem

bližnjemu trenutno i svjedoči našu ljubav prema Bogu, očito ne možemo zaboraviti da snaga za istinsko služenje drugima proizlazi iz nadnaravne ljubavi. Dati samog sebe i biti istinski sjedinjen s drugima moguće je „kao rezultat najintimnije veze s Bogom po kojoj on potpuno prožima dušu – stanje u kojem oni koji su pili s izvora Božje ljubavi postaju sposobni biti i sami izvor iz kojeg izvire ‘rijeke vode žive’ (Iv 7:38)” (Benedikt XVI, *Deus Caritas Est*, 42).

Ova interakcija ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjemu, koju od početaka kršćanstva podučavaju i prakticiraju, naglašava se u enciklici *Deus Caritas Est*. „Ako nemam baš nikakav kontakt s Bogom u svojem životu, tada u drugima ne mogu vidjeti ništa više od drugih, te sam nesposoban u njima vidjeti sliku Božju. Ali ako u svom životu potpuno ispunjavam potrebe drugih, samo iz

želje da budem ‘odan’ i da ispunim svoje ‘religijske dužnosti’, tada će također i moja veza s Bogom rasti u neplodnosti” (*Deus Caritas Est*, 18).

Staviti srce u društveno djelovanje

Činjenica da ljudska djelovanja postaju potpuno ljudska kada su proizašla iz ljubavi nešto je što „se također primjenjuje i na socijalnu sferu; kršćani trebaju biti najdublje uvjereni u ovo i trebaju [to] pokazivati svojim životima” (*Kompendij Socijalne doktrine Crkve*, 580). Prema tome milosrđe, služenje, treba biti prisutno i treba prožeti sve ljudske odnose. „To je princip ne samo mikro-veza (s prijateljima, članovima obitelji ili manjih grupa) već i makro-veza (socijalnih, ekonomskih, političkih)“, kaže Papa (*Caritas in Veritate*, 2). Trebamo biti uvjereni i pokušati druge uvjeriti da društvo nije izgrađeno primarno na ugovornim i

utilitarnim vezama već na dubljim ljudskim vezama koje izvire iz ljubavi. prema tome, princip jest prvi kriterij razvoja društva i treba ga se držati dušom čitavog društvenog poretka (usp. *Kompendij Socijalne doktrine Crkve*, 132). Milosrđe, poučava *Kompendij Socijalne doktrine Crkve*, je „sila sposobna nadahnuti nove načine pristupanja problemima današnjeg svijeta, mudrog obnavljanja struktura, socijalnih organizacija, pravnih sustava iznutra. Na ovaj način ljubav preuzima karakteristični oblik društvenog i političkog milosrđa: ‘Socijalno milosrđe čini da volimo opće dobro’, čini da efektivno tražimo dobro svih ljudi i to ne samo kao individua ili privatnih osoba, već također i u društvenoj dimenziji koja ih ujedinjuje” (207).

Iz ovoga proizlazi potreba koja se tiče svakog aspekta društva te, na prvom mjestu, kršćana i čitave Crkvene

zajednice. Trebamo učinite sve što možemo kako bi voljeli svoje bližnje djelima i u istini; ne samo one koji su nam blizu poput obitelji, već voljeti ljubavlju koja grli čak i one koji su nam najdalji i to na ispravan način. Ako želimo da nam društvo postane humanije, ono kojem se više cijeni dostojanstvo ljudske osobe, potrebno je dati jednaku važnost socijalnom milosrđu kako bi ono nadahnulo, pročistilo i uzdiglo sve ljudske, političke i društvene veze. Ukratko, prvi kriterij društvenog napretka je zapovijed ljubavi. Isus Krist „nam je otkrio da je ‘Bog ljubav’ (1 Iv 4:8) i u isto nas je vrijeme učio da je nova zapovijed ljubavi temeljni zakon ljudskog savršenstva i potom svjetske transformacije. (...) U isto [nas] vrijeme upozorava da se ova ljubav ne smije držati nečim što je rezervirano samo za važna pitanja već se treba besplatno dijeliti u redovitim životnim okolnostima” (Vatikan II, *Gaudium et*

Spes, 38). Milosrđe treba iznutra prožeti sve društvene strukture. Upravo ej zato Sveti Otac sumirao cijelu funkciju socijalne doktrine Crkve kao “*caritas in veritate in re sociali*: objava istine Kristove ljubavi u društvu” (*Caritas in Veritate*, 5).

Neke posljedice

Iz ovoga proizlaze različite vrste praktičnih posljedica i za cijelu Crkvu i za svakog pojedinog vjernika. Pogledajmo nekoliko njih.

Potreba da se navijesti da je Bog ljubav pokazuje da i u društvenoj sferi trud da se provodi milosrđe ne može se gledati kao nešto dobro, ali sekundarno. To je supstancijalni dio Crkvene zadaće i zadaće svakog kršćanina. Prema tome organizirana djela milosrđa od strane Crkve počela su kada je počela i sama Crkva, prate je tijekom njezina života, mijenjaju oblike, i tako će raditi sve do kraja vremena. Sveti

Josemaria je rekao, „Kako su razumljivi nestrpljenje, tjeskoba i nemirne želje onih koji s naravnom kršćanskom dušom ne žele registrirati osobnu i socijalnu nepravdu, što je može načiniti ljudsko srce. Ljudi žive zajedno već toliko stoljeća i još uvijek postoji toliko mnogo mržnje i razaralaštva, tako mnogo fanatizma u očima koje ne vide i u srcima koja ne žele ljubiti. Zemaljsko blago podijeljeno je među nekolicinom, naobrazba je ograničena na mali krug, a vani je glad za kruhom i znanjem. Vani je ljudski život koji je svet jer dolazi od Boga, a s kojim se postupa kao s nekom stvari, kao s brojkama u statistici. Ja razumijem to nestrpljenje i sudjelujem u tom nestrpljenju koje me goni da gledam prema Kristu, koji nas neprestano potiče da ostvarimo onu novu zapovijed ljubavi.“(*Susret s Kristom*, 111).

Posao za svakoga

Promoviranje socijalnog milosrđa posao je za svakoga kao zadaća potrebna na individualnoj razini, na razini suradnika te na razini cijele Crkve. Drugi vatikanski koncil jasno je ovo naglasio: „Neka svatko svojom svetom obavezom smatra poštovati i primijetiti društvene potrebe kao jednu od primarnih dužnosti modernoga čovjek. [...] Kršćanin koji poriče svoje vremenite dužnosti, poriče dužnost prema svom bližnjemu i čak prema Bogu, ugrožava svoje vječno spasenje” (*Gaudium et Spes*, 30 i 43). Prema tome, sveti Josemaria je mislio „Čuvajući uvijek veliku slobodu izrađivanja i primjene konkretnih rješenja i prema tome unutar logičnog pluralizma, kršćani se moraju međusobno uskladiti u revnosti za služenjem čovječanstvu inače njihovo kršćanstvo ne bi bilo Riječ i Život Isusov, već prerušavanje

i prijevara pred licem Božjim i pred ljudima“ (*Susret s Kristom*, 167).

Milosrđe koje je ljubav uključuje cijelu osobu kao integritet, dušu i tijelo. „Ljudima je potreban zemaljski kruh, koji ih drži na životu, no također i nebeski kruh, koji rasvjetljuje srca i daje im toplinu“ (*Susret s Kristom*, 49).

Strašno siromaštvo zahtijeva hitni dar materijalne pomoći, ali nikada ne smijemo zaboraviti na duhovnu pomoć: milosrđe na neki način teži da iznese Božju ljubav pred ljudske oči. To znači da milosrdni rad kršćanina treba imati posebnu karakteristiku, koja se ne može izgubiti ili razvodniti u prevladavajućoj ljudskoj filantropiji – što je dobra stvar, ali nedovoljna da bi se ispunila misija koju nam je Krist povjerio. Nadalje, trebamo naglasiti činjenicu da snaga svih naših karitativnih aktivnosti ovisi o snazi naše vjere i naše ljubavi prema Bogu.

Kao što kaže Benedikt XVI „Samo na temelju dnevne obveze da prihvatimo i da u potpunosti živimo Božju ljubav možemo promicati dostojanstvo svakog ljudskog bića. [...] Bez nadnaravnih temelja, bez obraćanja Bogu Stvoritelju, bez priznanja naše vječne sudbine, riskiramo pasti kao plijen štetnih ideologija” (Govor sudionicima Generalnog Vijeća Internacionalnog Karitasa, 27.svibanj, 2011.).

U isto vrijeme, kako ne bi završili ni s čim osim s dobrim namjerama, trebamo shvatiti da društveno milosrđe treba biti organizirano i ustoličeno u instituciju. „Na brojne se načine pronalazi ljubav prema bližnjemu ‘u društvu’ [...]. Voljeti ga na društvenoj razini znači, ovisno o situaciji, iskoristiti socijalna posredovanja kako bi mu se poboljšao život ili kako bi se uklonili društveni faktori koji uzrokuju njegov loš položaj. Nedvojbeno je to

jedan čin ljubavi, čin milosrđa kojim netko sada i ovdje odgovara na istinsku i poticajnu potrebu svoga bližnjega, ali to je isto tako i neodvojiv čin ljubavi koja teži organizirati društvo kako se bližnji ne bi našli u siromaštvu, iznad svega kada to postaje situacija unutar koje se veliki broj ljudi i cijele populacije mora boriti” (*Kompendij Socijalne doktrine Crkve*, 208).

Trebamo naglasiti da iako su socijalne strukture nužne, njihov cilj ne smije biti zamjena za ljubav među ljudima jer se ljudsko dostojanstvo može mjeriti samo po ljubavi, a ne po onome što je pravedno ili razumno. „Budite uvjereni da samo pravednošću nikada nećete moći riješiti velika pitanja čovječanstva. Ne čudite se ako se ljudi koji iskuse samo suhoparnu pravednost osjećaju povrijeđeni jer dostojanstvo čovjeka, koji je dijete Božje, zahtijeva mnogo više. Ljubav mora sve iznutra

oživjeti, a izvan popraviti, onda ona sve ublažuje, sve pobožanstvenjuje: 'Bog je ljubav' (1 Iv 4:16). Ljubav Božja mora uvijek biti naša pokretačka sila, onda će biti lakše ljubiti bližnjega, a svaka će zemaljska ljubav biti čišća i razumnija" (Sveti Josemaria, *Prijatelji Božji*, 172). Štoviše, „tvrdnja da će samo socijalne strukture odraditi djela milosrđa samo maskira materijalistički koncept čovjeka“ (Benedikt XVI, *Deus Caritas Est*, 28 b). Same institucije i zakoni po sebi nisu dovoljni za izgradnju društva koje je vrijedno humanosti: osobno milosrđe je također potrebno kao čvrst temelj života društva.

Ono što je do sada rečeno tiče se svake društvene situacije, ali osobito je važno u pitanjima najsiromašnijih slojeva društva. Povlaštena ljubav prema siromašnima treba se pokrenuti na socijalnoj i globalnoj razini potičući razvoj na načine koji

nadilaze religijske, rasne, ideološke i teritorijalne granice. Sveti Josemaria naglašava da „Opus Dei [treba biti prisutan] gdje god ima siromaštva, nezaposlenosti, tuge i patnje, kako bi naučio ljude u radosti podnositi patnje, ako bi prekinuo siromaštvo i nezaposlenost (jer mi obučavamo ljude za posao) i kako bi donio Krista u život svakoga čovjeka, ako to oni žele, jer svi smo mi za slobodu” (1.listopad 1967.; citat iz *Una mirada hacia el futuro desde el corazon de Vallejas*, Madrid 1998., str. 135). I jednom je drugom prilikom rekao, „Postoji samo jedna rasa, rasa djece Božje. Postoji samo jedna boja kože, boja djece Božje. I postoji samo jedan jezik, jezik koji govori srcu i umu, bez buke riječi, te čini da upoznamo Boga i ljubimo jedni druge“ (*Susret s Kristom*, 106).

Postoji čak i pragmatičan razlog za pomaganje drugima u njihovom razvoju, jer svaka skupina ljudi može

dostići svoj napredak samo dok radi na napretku drugih. Blaženi Ivan Pavao II rekao je da „suradnja na razvoju čitave osobe i svakoga ljudskog bića zapravo je dužnost svih prema svima i trebaju je dijeliti sve četiri strane svijeta [...]. Ako, suprotno tome, ljudi pokušavaju ostvariti napredak sa samo jedne strane, ili u samo jednom svijetu, to čine na uštrb drugih; i, baš zato što se drugi ignoriraju, njihov vlastiti razvoj postaje prekomjeren i krivo usmjeren” (*Sollicitudo Rei Socialis*, 32). Ali baš kao i ovaj pragmatičan razlog, suradnja u razvoju, osobito onih najsiromašnijih, imperativ je s etičkog i kršćanskog stajališta i počinje odbijanjem svake vrste sebičnosti. Ovo jedinstvo ljudskog i božanskog središnji je dio poruke svetog Josemarije. Rekao je da životi vjernika Opusa Dei uključuju „službu čiji su ciljevi isključivo nadnaravni, jer Opus Dei nije i nikada neće biti – ne može nikada biti – svjetovno

oruđe. Ali u isto vrijeme to je i ljudsko služenje, jer sve što radite jest da želite postići kršćansko savršenstvo u svijetu, jasno, sa svojim potpuno slobodnim i odgovornim djelovanjem na svim poljima civilnog društva. Jedna nesebična služba, koja vas ne ponižava već uči, širi vam srca, čini ih *Rimskima* u najboljem i najvišem smislu te riječi, te vas vodi da tražite čast i dobro ljudi u svakoj zemlji kako bi dan za danom tamo bilo sve manje siromaha, sve manje neobrazovanih, sve manje duša bez vjere, sve manje očajnih, manje ratova, manje nesigurnosti, više ljubavi i više mira” (Pismo dana 31.travnja 1943., 1).

Kao i sa svakim drugim aspektom kršćanskog života, sve što je o ovoj temi rečeno ne može se svesti na teoriju koja lijepo zvuči i o kojoj se samo propovijeda. To treba biti poticaj za efektivno djelovanje na

integralnom razvoju svih bez da se ikoga isključuje (usp. Bl. Ivan Pavao II, *Centesimus Annus*, 57). Takav se razvoj treba smatrati neizbježnom dužnosti, onom koja zahtijeva dobro isplaniran, odgovoran i pravilno reguliran trud kojeg smo svi pozvani uložiti ovisno o svom položaju u Crkvi i civilnom društvu (usp. Bl. Ivan Pava II, *Sollicitudo Rei Socialis*, 42-45). Kako bi postigli svoj cilj možda trebamo raditi na promjeni načina kojim ljudi žive, struktura moći koje upravljaju društvom, modelima proizvodnje i potrošnje, i uspostaviti ih na način koji ispravno razumije opće dobro čitavog čovječanstva (usp. Bl. Ivan Pavao II, *Centesimus Annus*, 58).

Trud da se ovako živi, s ciljem pomaganja našim bližnjima, nešto je što nitko od nas ne bi trebao izbjegavati. Ali kao što to sami trebamo vježbati, jednako je važno prenijeti to na druge, primjerice,

pomoći im, riječima svetog Josemarije, „da ne budu sebični te da nešto od svoga vremena velikodušno potroše na služenje drugim ne tako sretnim ljudima, radeći poslove koji odgovaraju njihovoj starosti te u kojima na praktičan način mogu pokazati ljudsku i nadnaravnu brigu za svoje bližnje“ (*Razgovori*, 111).

Budući da je Harambee posvećen svijetu Afrike, želio bih citirati neke riječi Benedikta XVI iz njegove Apostolske Poslanice *Africae Munus* od 19. studenog prošle godine: „Ljudske su savjesti izazvane velikom nepravdom koja postoji u cijelom našem svijetu, a osobito u Africi. [...] Ako pravda znači prevladati u svim područjima života, privatnom i javnom, ekonomskom i socijalnom, potrebu da se uzdrži supsidijarnost i solidarnost, i štoviše, biti inspiriran ljubavlju“ (*Africae Munus*, 24).

Harambee je nastao kao odgovor na kanonizaciju svetog Josemarije. Danas vam želim sretnu godišnjicu i želim vam zahvaliti na vašem radu i uvjeriti vas da molim da se sve više ljudi pridruži u vašem trudu na podupiranju ljudi u Africi koji sami žele biti graditelji i menadžeri svoga vlastitog napretka. Skupa s vama zahvaljujem Bogu za brojne edukacijske projekte koji su već pokrenuti u subsaharskoj Africi prošlog desetljeća te za brojne aktivnosti koje ste poticali u ostatku svijeta. Jedan od vaših ciljeva jest širiti sliku o Africi koja se jako razlikuje od stereotipa. Na vašem kontinentu, istina, postoje brojne nepravde koje nitko ne može ignorirati. Ali Afrika je također i zemlja duhovnih vrijednosti koje su u današnje vrijeme od velike važnosti.

Prekosutra se otvara trinaesti skup sinoda biskupa na temu „Nova

evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere“. Sve vas pozivam da molite na tu nakanu. Na desetu obljetnicu kanonizacije svetog Josemarije možemo ga moliti da zagovara Sinodu, kako bi ovaj crkveni skup podsjetio svijet da svetost nije samo cilj za privilegiranu manjinu, nego, kako je potvrdio Drugi vatikanski koncil, to je poziv za svakoga, unutar dosega za svakoga muškarca i ženu dobre volje. Molimo da ova Sinoda i Godina vjere koja će započeti, pomogne povećati srca brojnih ljudi „na mjeru Kristovog Srca“. Neka tada ta srca potaknu druga obraćenja i budu vodilje preobrazbe na društvenoj razini po pitanju ljudskog dostojanstva i naše sudbine u Božjoj slavi, u Africi i po cijelome svijetu.

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/krscansko-je-srce-ono-sto-
vodi-prema-napretku/](https://opusdei.org/hr-hr/article/krscansko-je-srce-ono-sto-vodi-prema-napretku/) (9.04.2026.)